

Jordbruksmarkens användning

2005, Slutlig statistik

JO0104

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

JORD- och SKOGSBRUK, FISKE.

A.2 Statistikområde

Jordbrukets struktur.

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: Jordbruksverket.

Kontaktperson: Hans Jönrup.

Telefon: 036-15 59 33.

Telefax: 036-34 01 96.

e-post: hans.jonrup@sjv.se.

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Jordbruksverket.

Kontaktperson: Masoud Tarighi.

Telefon: 036-15 50 68.

Telefax: 036-34 01 96.

e-post: masoud.tarighi@sjv.se.

A.6 Uppgiftsskyldighet

-

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen om officiell statistik (2001:99) och tillhörande förordning 2001:100.

A.8 Gallringsföreskrifter

Uppgifter som härrör sig från enkätundersökningar gallras efter 10 år. Uppgifter från administrativa register berörs ej.

A.9 EU-reglering

Denna statistik är till viss del EU-reglerad då vissa arealer ska redovisas till EU enligt Rådets förordning (EEG) nr 837/90 av den 26 mars 1990 om medlemstaternas statistiska rapportering om spannmålsproduktion och Rådets förordning (EEG) nr 959/93 av den 5 april 1993 om medlemsstaternas statistiska rapportering om andra grödor än spannmål.

A.10 Syfte och historik

Sedan många år tillbaka genomförs statistiska undersökningar för att redovisa jordbrukets struktur i landet. En del av denna redovisning består i att belysa jordbruksmarkens fördelning och antalet företag med olika grödor i juni varje år. Fram t.o.m. 1999 baseras denna redovisning på den statistiska uppgiftsinsamling som gjordes till det s.k. lantbruksregistret (LBR) vid SCB. Fr.o.m. år 2000 används i denna statistik uppgifter om åkerarealer från Jordbruksverkets administrativa register avseende arealbaserade stöd. För företag som inte söker arealbaserat stöd inhämtas vissa år från en enkätundersökning uppgifterna om åkerarealen.

A.11 Statistikanvändning

I Sverige används statistiken bl.a. av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar. Inom EU används statistiken tillsammans med motsvarande statistik för övriga EU-länder som underlag för kalkyler, prognoser och utvärderingar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken bygger i första hand på uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd (ARARAT) avseende 2005 men även på uppgifter från en enkätundersökning. Den preliminära och den definitiva statistiken baseras på något olika dataunderlag enligt följande.

Den *preliminära statistiken*, som publicerades i juni 2005 (JO10 SM 0502: Jordbruksmarkens användning 2005. Preliminära uppgifter), baserades på de uppgifter som fanns i ARARAT den 15 april 2004.

Den *slutliga statistiken*, som publiceras i april 2006 (J10 SM 0601: Jordbruksmarkens användning 2005. Slutliga statistik), baseras på följande dataunderlag.

-För de företag som ansökt om arealbaserade stöd 2005 används de uppgifter i ARARAT som ligger till grund för utbetalningar av dessa stöd.

-För de företag som inte ansökt om arealbaserade stöd 2005 används uppgifter i en postenkät genomförd i juni 2005.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

-

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Denna statistik redovisar jordbruksmarkens fördelning på olika grödor och i olika regioner i Sverige enligt jordbrukarnas ansökan om arealbaserade stöd för 2005 kompletterat med uppgifter från en särskild postenkätundersökning.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

I den *preliminära statistiken*:

- antal hektar för olika grödor.

I den *slutliga statistiken*:

- antal hektar för olika grödor,
- antal jordbruksföretag med odling av olika grödor.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet, som i juni 2005 brukade mer än 2,0 ha åkermark. Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

1.1.2 Variabler

- Antal hektar
- Antal jordbruksföretag

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av *totaler*.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I både den *preliminära statistiken* och den *slutliga statistiken* redovisas uppgifter totalt för riket samt uppdelat på

- län
- produktionsområden och
- stödområden.

I den *slutliga statistiken* redovisas även uppgifter per kommun.

Följande grödslag redovisas:

- *Spannmål*: höstvetete, vårvete, råg, höstkorn, havre, rågvete, blandsäd.
- *Baljväxter, grönfoder och vall*: ärter, åkerbönor m.m., konservärter, bruna bönor, grönfoder, slätter- och betesvall, frövall.
- *Potatis, sockerbetor och oljeväxter*: matpotatis, potatis för stärkelse, sockerbetor, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs, oljelin.
- *Träda m.m.*: energiskog, trädgårdsväxter, andra växtslag, träda, ospecificerad åker.
- *Betesmark (ej åker)*: betesmark, slätteräng, skogsbete, fäbodbete, alvarbete och outnyttjad betesmark.

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna avser juni 2005.

1.2 Fullständighet

-

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I den *preliminära statistik* förekommer bearbetningsfel som bedöms ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet. I den *definitiva statistiken* förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Täckningsfelet både i den preliminära och slutliga statistiken kan påverka statistikens tillförlitlighet medan övriga fel sammantaget bedöms ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga enheter i den statistiska ramen.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfelet i den preliminära statistiken följer dels av att i denna ingår alla företag som söker om arealbaserade stöd (även företag med mindre än 2 ha åkerareal) dels av att i denna statistik inte ingår några företag som inte ansökt om arealbaserade stöd.

Täckningsfelet i den slutliga statistiken har tidigare bedömts ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet. Detta beror på att de uppgifter som ligger till grund för denna statistik sedan år 2000 väsentligen har hämtats från Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd, som innehåller uppgifter om grödarealer för jordbrukare som ansöker om arealbaserade stöd, och att den bedömning har gjorts att jordbrukarna söker stöd för i stort sett all åkermark i landet. Denna metod har använts för att jordbrukarna inte ska behöva uppge grödarealer mer än en gång varje år.

Denna metod att redovisa arealanvändningen har inneburit att ett antal jordbruksföretag, som under senare år inte har sökt om stöd, kan ha avförts från statistikunderlaget trots att de drivits vidare. Vidare har ett antal nybildade jordbruksföretag, som inte ansökt om stöd, inte införts i urvalsramen. Detta innebär att det i urvalsramen har varit en undertäckning av målpopulationen, vilket avspeglats i den definitiva arealstatistiken för 2004 och 2005.

2.2.3 Mätning

Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i ARARAT är felaktiga. Arealuppgifter i den preliminära statistiken torde till stor del överensstämma med de verkliga grödarealerna. En orsak till avvikelser är att ansökan om arealbaserade stöd görs innan den egentliga sådden genomförs. Jordbrukarna hade fram till mitten av juni 2005 möjligheter att anmäla ändringar i sina ansökningar. Storleken av dessa ändringar beror bl.a. av hur stora höstsådda arealer som utvintrat.

Arealuppgifterna i jordbrukarnas ansökningar om arealersättning kontrolleras årligen genom administrativa kontroller och kontroller i fält. I fält kontrolleras minst 5 % av alla jordbruksföretag och kontrollresultaten visar på små skillnader mellan uppgiven och verklig areal. Rimlighetsbedömningar görs av uppgifter som inkommer via postenkät. Den sammanlagda arealen på de företag som besvarade postenkäten utgjorde endast 2 % av den totala arealen.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer inte i den preliminära statistiken. Den slutliga

statistiken baseras till en del på en enkätundersökning till jordbruksföretag som inte ansökt om arealbaserad stöd. Den totala åkerarealen på dessa företag var mindre än 2 % av den totala åkermarken och bortfallet bland dessa mindre än 7 %.

2.2.5 Bearbetning

Fel från bearbetningsprocessen bedöms vara små.

2.2.6 Modellantaganden

-

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

-

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Denna statistik redovisas varje år.

3.2 Framställningstid

En månad för den preliminära statistiken och tio månader för den definitiva.

3.3 Punktlighet

-

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vid jämförelse mellan den definitiva statistiken 2004 och den slutliga statistiken 2005 måste hänsyn tas till effekten av det ökade antalet stödansökningar år 2005 (se avsnitt 2.2.2 Ramtäckning).

Den preliminära statistiken, som publicerades i JO 10 SM 0502 (Jordbruksmarkens användning 2005. Preliminära resultat) är jämförbar med motsvarande statistik för 2004, som publicerades i JO 10 SM 0402 (Åkerarealens användning 2004. Preliminära uppgifter). Däremot är den inte helt jämförbar med den definitiva arealstatistiken. Detta beror på att i den definitiva arealstatistiken ingår endast arealer på jordbruksföretag med mer än två hektar åkermark inkl. sådana som inte ansöker om stöd, medan i den preliminära statistiken ingår all areal för vilken arealbaserade stöd söks.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifter om jordbruksmarkens användning återfinns även i de statistiska meddelandena om skördestatistiken och dessa överensstämmer med några mindre undantag med de arealer som redovisas i denna arealstatistik.

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik för övriga EU-länder och de definitivt uppskattade grödarealerna för 2004 överensstämmer med några mindre undantag med de grödarealer för Sverige som Eurostat senare kommer att redovisa vid publicering av skörde- och arealstatistik för EU-länderna.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

-

5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden, JO SM 10 0402 (preliminär statistik) och JO 10 SM 0601 (slutlig statistik) på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under avdelningen Statistik & Fakta samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Vissa uppgifter publiceras även i Jordbruksstatistisk årsbok. De statistikuppgifter som översänds till EU:s statistikkontor Eurostat, publiceras i Eurostats publikation "Agricultural statistics. Quarterly bulletin" (ISSN 1607-2308) och på Eurostats webbplats.

5.2 Presentation

Presentation sker i form av tabeller samt korta textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av materialet, under förutsättning att urvalsstorleken så tillåter.

5.5 Upplýsningstjänster

Frågor om undersökningen besvaras av Masoud Tarighi på Jordbruksverket, telefon 036 – 15 50 68 E-post: statistik@sjv.se. För specialbearbetningar kontakta Rolf Selander på SCB, 019-17 66 27, rolf.selander@scb.se.

2006-04-21